

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Temel Eğitim
Program : Okul Öncesi Eğitimi
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Sevcan Yağan
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2026

ÖZET

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ ANNELİĞİN MESLEKİ KİMLİKLERİNE YANSIMASINI NASIL BETİMLİYORLAR?

Nurcan Doğan

Bu çalışma, anne olan okul öncesi öğretmenlerin mesleki kimliklerine anneliğin yansımalarını nasıl betimlediklerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Kadınların hem ev içi hem de kamusal alandaki kimliklerinin bir arada nasıl deneyimlendiğini anlamak, bu bağlamda toplumsal cinsiyet rollerinin öğretmenlik mesleği üzerindeki etkilerini ortaya koymak, araştırmanın temel hedeflerindedir. Literatür incelendiğinde, kadın okul öncesi öğretmenlerinin annelik rolleri ile mesleki kimlikleri arasındaki ilişkiyi doğrudan odağına alan çalışmaların sınırlı olduğu, mevcut araştırmaların ise bu ilişkinin incelenmesi gerekliliğini özellikle vurguladığı görülmüştür. Bu çalışma, alan yazındaki bu boşluğu gidermeye yönelik olarak tasarlanmış ve elde edilen bulguların eğitim politikalarını daha adil ve destekleyici bir şekilde yeniden tasarlamasına, okul öncesi öğretmenliğinin “sevgi ve özveri”ye indirgenerek sıradanlaştırılmasına karşı, mesleğin pedagojik uzmanlığını ve profesyonel niteliğini güçlendiren bir köprü görevi üstlenmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgu bilim) ile desenlenmiş olup, anne ve okul öncesi öğretmeni olmak ölçütleri ve gönüllülük esası katılım ile ölçüt örnekleme kullanılmış ve veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Çalışma grubu; Antalya ili Demre (6), İstanbul Kartal (4) olmak üzere toplam 10 anne olan okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Elde edilen veriler, tematik analiz yöntemiyle analiz edilmiş, temalara ve kategorilere ayrılarak bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırmanın bulguları, kadın öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin doğuştan gelen içgüdülerle açıklandığını ve bunun profesyonel kimliklerinin gölgelenmesine yol açmakta olduğunu göstermiştir. Öğretmenlik ve annelik rollerini aynı anda yürütmenin yoğun duygusal ve fiziksel yük oluşturduğunu; zaman yönetimi, öz bakım ve kariyer gelişimi gibi konularda zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin sınıf içinde “anne figürü” gibi görülmelerinin, duygusal emek yüklerini arttırdığı bu nedenle tükenmişlik duygusunu pekiştirdiği tespit edilmiştir.

Bu çalışma, anne olan okul öncesi öğretmenlerin mesleki kimliklerinin yalnızca pedagojik bilgiyle değil, aynı zamanda toplumsal normlar ve roller aracılığıyla

şekillendiğini ortaya koymaktadır. Eğitim politikalarının ve okul içi uygulamaların toplumsal cinsiyet duyarlılığıyla yeniden yapılandırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Kadın retmenlerin çoklu kimliklerini destekleyecek yapısal çözümler geliştirlmesi, hem eğitim kalitesini hem de retmen refahını artırma açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Öğretmeni, Cinsiyet, Kadın Emeđi, Annelik, Mesleki Kimlik, Duygusal Emek

Bilim Dalı Sayısal Kodu: 15001

University : **Istanbul Kültür University**
Institution : **Institute of Graduate Studies**
Department : **Basic Education**
Programme : **Preschool Education**
Supervisor : **Assist. Prof. Sevcan Yağın**
Degree Awarded and Date : **Master Thesis – January 2026**

ABSTRACT

HOW DO PRESCHOOL TEACHERS DESCRIBE HOW MOTHERHOOD HAS ITS IMPACT ON THEIR PROFESSIONAL IDENTITIES?

Nurcan Doğan

This study aims to reveal how female preschool teachers describe the reflection of motherhood in their professional identities. Understanding how women experience their identities both within the home and in the public sphere, and in this context, revealing the effects of gender roles on the teaching profession, are among the main objectives of the research. A review of the literature reveals that studies directly focusing on the relationship between the maternal roles and professional identities of female preschool teachers are limited, and existing research particularly emphasizes the need to examine this relationship. This study is designed to fill this gap in the literature and aims to contribute to the redesign of education policies in a more equitable and supportive way, and to serve as a bridge to strengthen the pedagogical expertise and professional quality of the profession, against the trivialization of preschool teaching by reducing it to "love, care and devotion".

The research was designed with phenomenology, one of the qualitative research designs, criterion sampling was used, and a semi-structured interview form was used as a data collection tool. The study group consisted of a total of 10 female preschool teachers who are mothers, from Demre (6) in Antalya province and Kartal (4) in Istanbul. The data obtained were examined using thematic analysis method, and findings were reached by separating them into themes and categories.

The findings of the research showed that the professional competencies of female teachers are explained by innate instincts, and this leads to the overshadowing of their professional identities. It was revealed that simultaneously managing the roles of teacher and mother creates a heavy emotional and physical burden; they struggle with issues such as time management, self-care, and career development. It has been found that teachers being perceived as "mother figures" in the classroom increases their emotional labor burden, thus reinforcing feelings of burnout.

This study reveals that the professional identities of preschool teachers who are mothers are shaped not only by pedagogical knowledge but also by societal norms and roles. It concludes that education policies and in-school practices need to be restructured with gender sensitivity. Developing structural solutions that support the multiple identities of female teachers is crucial for improving both the quality of education and teacher well-being.

Keywords: Preschool Teachers, Gender, Female Labor, Motherhood, Professional Identity, Emotional Labor

Science Code: 15001